

Kadınlar Arası Rekabet: Bir Sisifos Sendromu mu? Dijital Kültürde Rekabetin İnşası-Ekşi Sözlük Kullanıcı Yorumları Üzerine Bir Analiz

Competititon Among Women: A Sisyphus Sydrome? The Construction of Competition in Digital Culture-An Analysis on Ekşi Sözlük User Comments

Hatice KARAKUŞ ÖZTÜRK

Artvin Çoruh Üniversitesi, Fen-Edebiyat
Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Artvin, Türkiye

Artvin Çoruh University, Faculty of Science and
Literature, Department of Sociology, Artvin,
Türkiye

hatice_karakus@artvin.edu.tr

Öz

Bu çalışma kadınlar arası rekabetin neden ve nasıl gerçekleştiği sorusuna odaklanmaktadır. Psikolojik, sosyolojik ve evrimsel bakış açısı kadın erkek rekabetinin farklı detaylar üzerine inşa edildiğini iddia etmektedir. Bahsi geçen bilim dalları, kadınların erkeklerden daha farklı koşullarda rekabete girdiğini ve güç mücadelesini başka türlü verdiğini iddia etmektedir. Veriler, Ekşi Sözlük platformundan çekilmiştir. Ekşi Sözlük platformunda “kadınlar arası rekabet” başlığında öne çıkan paylaşımlar içerik ve söylem analizi ile değerlendirmeye alınmıştır. Toplamda 260 paylaşımın analizi yapılmış olup veriler, metaforlar, kadın rekabetinin nedenleri ve rekabetin sonuçları şeklinde üç ana başlıkta değerlendirilmiştir. Kullanıcı yorumlarında kadın rekabeti savaş değişkeni özelinde değerlendirilmiştir. Bacılık husumeti, cat fight (kedi savaşı) avlanması gereken et, psikolojik savaş, soğuk savaş, östrojen savaşı, ilkel savaş, gerilim filmi, şiddet içeren oyun, arketipe kadar inen dürtü, pembe taciz, Guelph’ler ve Ghibelline öne çıkan metaforik ifadelerdir. Kadınlar arasındaki rekabet, örgütlenmeyi zorlaştırmanın yanısıra dayanışma ve işbirliği süreçlerini de olumsuz etkilemektedir. Kadın rekabeti bir Sisifos sendromudur ve karşılığı yoktur.

Anahtar Kelimeler: kadınlar arası rekabet, Sisifos sendromu, ataerkillik, Ekşi Sözlük.

Abstract

This study focuses on the question of why and how competition between women occurs. Psychological, sociological and evolutionary perspectives claim that competition between women and men is built on different details. The mentioned branches of science claim that women compete under different conditions than men and give power struggles in a different way. The data were taken from the Ekşi Sözlük platform. The posts highlighted under the title of “competition between women” on the Ekşi Sözlük platform were evaluated with content and discourse analysis. A total of 260 posts were analyzed and the data were evaluated under three main headings as metaphors, reasons for women's competition and results of competition. Women's competition was evaluated in the user comments specifically for the war variable. Fish hostility, cat fight, meat to be hunted, psychological warfare, cold war, estrogen war, primitive war, thriller film, violent game, archetypal impulse, pink harassment, Guelphs and Ghibelline are the prominent metaphorical expressions. Competition between women not only makes organizing difficult but also negatively affects solidarity and cooperation processes. Female competition is a Sisyphus syndrome and has no reward.

Keywords: competition between women, Sisyphus syndrome, patriarchy, Ekşi Sözlük.

Geliş Tarihi/Received 17.01.2025
Kabul Tarihi/Accepted 22.05.2025
Yayın Tarihi/Publication Date 25.06.2025

Cite this article as: Karakuş Öztürk, H. (2025). Competititon among women: A sisypus sydrome? The construction of competition in digital culture-an analysis on Ekşi Sözlük user comments. *Current Perspectives in Social Sciences*, 29(2), 271-286.

Content of this journal is licensed under a Creative
Commons Attribution-Noncommercial 4.0
International License.

Giriş

Rekabet duygusu üstünlük ve kişisel çıkarları gözeten bir çabanın karşılığıdır. İnsanlar çok uzun zamandır kaynaklara ulaşmak, yetersizlikle mücadele etmek ve korunma güdüsü gibi duyguların etkisi ile bir şekilde mücadele etmiştir. Bu çaba motivasyon duygusunu da zinde tutmaktadır. Mücadele, beklentilerin karşılanması noktasında bireyi güdüler. Bahsi geçen bu duygu hali esasında cinsiyetler üstüdür. Kadın erkek fark etmeksizin her bireyin zaman zaman bu motivasyona ve güdüye ihtiyacı olmuştur.

Kadınlar arası rekabet ile ilgili olarak mevcut literatür sosyolojik, psikolojik ve evrimsel bakış açısı üzerinden kadın-erkek rekabetini ayırtmakta ve farklı dengeler özelinde ilerlediği tezini savunmaktadır. Bu çalışma bahsi geçen tezin Ekşi Sözlük platformundan çekilen veriler ile analiz edilmesi amacına dayanmaktadır. Kadın rekabeti nedir, nasıl oluşur? ve erkek rekabetinden ayrılan yanları var mıdır? soruları çalışmanın çıkış noktasıdır. Kadınlar arası rekabet başlığı altında yapılan yorumlar analize dahil edilmiştir. Ayrıca, bu başlıkla ilişkili alt başlıklar (kadın kadının kurdudur, kadınlarla arkadaş olamayan kadınlar, kadınların birbirine tahammül edememesi, ofisteki kadın rekabet) daha ayrıntılı verilere ulaşmak amacıyla ayrı ayrı incelenmiştir. Toplamda 260 yorum analiz edilmiştir. Veriler, metaforlar, rekabetin nedenleri ve sonuçları şeklinde tablolştırılmıştır.

Çalışmada toplamda 18 metafora ulaşılmıştır. Metaforlar bir konuyu açıklayıcı olduğu kadar düşündürücü vurguları da içeren benzetmelerdir. Ekşi Sözlük kullanıcıları ana ve alt başlıklarda kadınlar arası rekabeti savaş ve bölünme metaforları üzerinden betimlemişlerdir. Bu çalışmanın da başlığına yansıyan Sisifos sendromu ise, Yunan mitolojisindeki kahramanın bitmez tükenmez çabasına gönderme yapar (Aydınlı, 2020, s. 531). Sisifos, Tanrılar tarafından bir kayayı zirveye çıkarmaya mahkûm edilmiştir. Ancak bu kaya her defasında kendi ağırlığı ile aşağı düşmektedir. Bu yönüyle Sisifos metaforu anlamsızlık duygusuna atıf yapmaktadır.

Kullanıcı yorumlarında kadınlar arası rekabet ataerkillik, içselleştirilen baskı ve içselleştirilen güçsüzlüğe bağlanmıştır. Bu rekabet ataerkil toplum düzeninin yarattığı ilişki ağlarının bir sonucudur. Ve bu düzende mücadele bir denklik meselesidir. Herkes ancak kendi dengi ile mücadele edebilir. Bu sebeple yorumlarda sistemin bu tartışmayı özellikle palazlandığı ve bunun kadın dünyasında da karşılık bulduğu verilerine ulaşılmıştır. Bu yönüyle “kadın kadının kurdudur” söyleminde olduğu gibi kadınlar sonucu/sonu olmayan bir yarışa sevk edilmektedirler. Rekabetin kendi cinsine kayması, aşağılama, kendini nesneleştirme¹ içselleştirilen güçsüzlük iken, kendini gizleme, aşağılık duygusu ve güçsüzlük ise içselleştiren baskının duygusal görünümüdür. Kullanıcı yorumlarında kadınların kıskançlık, özgüven eksikliği ya da yetersizlik gibi duygu hallerinin de etkisi ile bu rekabete girdiği varsayılmıştır. Rekabetin dolaylı yollardan verilmesi de bu iki duygu halinin bir sonucudur.

Kadın rekabeti: Neden ve Nasıl?

Mevcut literatür sosyolojik, psikolojik ve evrimsel bakış açısı üzerinden kadın ve erkek rekabetinin değişkenlik gösterdiğini iddia etmektedir (Chesler, 2009; Keuthen, 2005; Tanenbaum, 2006; Campbell, 1999; Campbell, 2004; Maghni ve Afılal, 2023; Puteri, 2013; Richardson ve Brown, 2006; Ingram, 2014; Crowley ve Elster, 2019; Yıldırım ve Demirkol, 2023; Constantinescu, 2021; Beauvoir, 2019; Kiner, 2020; Jeelani, 2022; Marcus, 2016; Ersun, 2007; Bearman vd., 2009; Bozkur, 2020; Ayers, 2023; Lovering, 2022; Onaylı, 2010). Kadınlar ve erkekler rakip olsalar dahi, oyunun kuralları cinsiyetler özelinde değişkenlik göstermektedir. Kadınlığın biyolojik bir özellik olarak değil de kültürel ve tarihsel olarak kodlanması (Beauvoir, 2019) kadın erkek rekabetindeki ayrışmanın bir nedeni olarak düşünülebilir. Beauvoir, ilgili çalışmasında, kadınların iyi kızlar olmak üzere eğitildiklerini ve erkeklerin ilgisine ve güvenliğine ihtiyaç duyduklarına dair güçlü bir inanç ile büyütüldüklerini özellikle vurgular. Campbell’a göre (1999, s. 214) kültürün eylemlere yüklediği anlam nedeniyle, ataerkil kontrol kadın saldırganlığını erkek saldırganlığından ayırır. Toplumsal kabuller kadınları duygusal denge, fiziksel güç, psikolojik uygunluk, cinsel davranış ve matematik yetenekleri açısından erkeklerin gerisinde olduğuna inandırır (Tanenbaum, 2006, s. 33; Puteri, 2013, s. 11; Keuthen, 2005, ss. 19-22). Genetik yapı, toplumsallaşma ve çevre koşullarının da (Keuthen, 2005, s. 93) etkisi ile, kadınlar kendine yabancılaşır ve baskıya yol açacak ötekileştirmeyi kabul etmeleri yönünde sosyalleşirler (Beauvoir, 2019; Marcus,

¹Kendini nesneleştirme erkek egemen toplumlarda kadının dezavantajlı statüsünü güçlendiren cinsiyetçi düşüncenin bir anlamda manifestosudur” (Calogero&Jost, 2011: 13).

2016). Jeelani (2022) bu durumu, sosyalleşilen ortamın bir yan ürünü olarak yorumlamaktadır.

Oğlan çocukları daha küçük yaşlarda birbirine karşıdır ve hiyerarşik düzene önem verirler (Keuthen, 2005, s. 93). Bu nedenle evrimsel olarak kadınlar şef olmak için rekabet etmek zorunda değildir. Onların tek rekabeti en iyi erkeği ele geçirmek için diğer kadınlara karşı mücadele vermektir. Kız çocukları bu tercihin bir sonucu olarak hiyerarşik konumlar için mücadele etmeyi öğrenmemişlerdir. Dahası bu bilgi anneleri tarafından da kızlarına aktarılmamıştır. Yazara göre, kadınlar ön plana çıktıkları vakit diğer kadınların gazabına uğrayacaklarını deneyimle öğrenmişlerdir. Bu nedenle kadınlar arası ilişki, en tepede yer almaktan daha önemlidir. Yazar, kadınlar arası rekabette statü ve konum değil duygusal düzlemde kabul görmenin belirleyici olduğu tezini işlemektedir. Belki de bu sebeple erkek için güç savaşımı kayıp ya da yenilgi iken bu durum kadın için bir yıkımdır. Çünkü kadınlar için ilişkilerde, kabul edilme ve takdir önemlidir (Keuthen, 2005, s. 44).

Campbell'a göre (1999, ss. 211-212) erkek saldırganlığı değerlidir ve erkekler birbirleriyle rekabet etmenin normal hatta arzu edilir olduğunu çok küçük yaştan itibaren öğrenirler (Chesler, 2009, ss. 17-33). Erkekler baskınlık ve kaynaklar için birbirleriyle rekabet ederler ki bu erkeğin üreme başarısını artırır. Erkeklerin hiyerarşileri sağlamlaştırması onların gelişim tarihinin de bir uzantısıdır. Şef belli olunca üst basamak için savaşılmaz. Şef talimat verir, diğerleri uyar. Diğerleri arasında da hiyerarşik bir düzen vardır. Bu nedenle erkekler hiyerarşiyi normal karşılamakta sorun yaşamazlar (Keuthen, 2005, s. 36). Bahsi geçen bu deneyimler erkek çocuklar için çoğu kez doğal yollardan gerçekleşir. Rekabetin spor üzerinden öğrenilmesi bu doğallığı yaratan bir etmen olarak düşünülebilir. Çünkü spor kendi içinde takım çalışması, kararlılık, esneklik, dayanıklılık ve çok çalışma gibi hisleri barındırır. Spor içinde erkekler başarmanın eğlenceli, kaybetmenin çok da küçük düşürücü olmadığını deneyimlerler. Hatta bazı durumlarda rakiplere saygı da gösterilir (Nelson'dan akt. Tanenbaum, 2006, s. 28). Tartışma erkekler için bu nedenle kişisel değildir. Çünkü erkekler dostluk ya da çalışma ilişkisini, fikir ayrılığı nedeni ile riske atmazlar. Cinsiyetçilik bu anlamda hikâyenin çıkış noktası olarak düşünülebilir. Ataerkil sistemde erkekler kadar kadınların da cinsiyetçi değerleri kanıksaması ve bu mirasa sahip çıkması kritik bir detaydır. İçselleştirilmiş cinsiyetçilik (Constantinescu, 2021, ss. 120-128; Maghni ve Afilal, 2023, ss. 80-83; Bozkur, 2020; Jeelani, 2022; Kiner, 2020) kadınların güç, yetenek ve yetkinlik açısından erkeklerin gerisinde olduğu düşüncesinin kadınlar özelinde de kabul görmesidir. Bu kabul nedeni ile güç kazanma amacında olan kadınlar diğer kadınları küçümseyerek onlardan bir anlamda izole olmaktadır. Chesler'a göre (2009, ss. 17-33) bu cinsiyetçi tutuma karşı kadınların bağımsızlıkları düşüktür. Yazar ilgili çalışmasında (Chesler, 2009, ss. 151-173) bu tutumu farklı başlıklar özelinde irdelemektedir. Ebeveyn ilgisi, ebeveyn ayrımcılığı, kız kardeşler, üremenin başka bir kadın tarafından engelleneceğine dair kaygılar, kaynaklara erişim, başarı gibi farklı nedenlerin bir toplamı olarak kadınlar cinsiyetçi klişeleri içselleştirirler (Campbell, 1999, s. 203; Chesler, 2009, ss. 17-33). Bu cinsiyetçiliğin içselleştirilen güçsüzlük ve baskı şeklinde iki uzantısı da vardır (Bearman vd., 2009, s. 13; Bozkur, 2020, ss. 1981-1982). Kendini gizleme, aşağılık duygusu, güçsüzlük, şiddet korkusu ve kendinden nefret etme (Bozkur, 2020, ss. 1981-1982; Bearman vd., 2009, s. 13) içselleştirilen baskının olağan ruh halleridir. Benlik kaybı, kadınlar arası rekabet, kendini nesneleştirme ve aşağılama ise içselleştirilen güçsüzlüğe gebe olan hallerdir. Farklı görünümelerde karşılık bulan bu cinsiyetçiliğin ilginç örnekleri de mevcuttur. Chesler ilgili çalışmasında (2009, ss. 33-53) bebek kaçırma, çeyiz cinayetleri, yüze asit atma, karnındaki bebeği çalma, kadın cinselliğini kontrol amaçlı düzenlenen ritüeller, namus cinayetleri gibi farklı örnekler üzerinden kadınları bölen cinsiyetçiliğin (Bearman vd., 2009, s. 16) örneklerini vermektedir.

Anne ve kız çocuğu ilişkisi, kadınlar arsası düşmanlık tezine atıf yapan (Chesler, 2009; Tanenbaum, 2006; Ersun, 2007) sosyal psikolojik bir yorumdur. Anne olgusu, Korucu'ya göre (2019, s. 142) insan doğasını şekillendirmeye, seçimlerini belirlemeye ve yaşamını yönetmeye kâdir, karanlık, gizemli ve kutsal bir güçtür. Anne-kız ilişkisi, kadınların hayatlarındaki en karmaşık ve derin bağlardan biridir. Bu bağın bağlılık, karşılıklı bağlılık ve hiyerarşiden kaynaklanan saygı (Onaylı, 2010) şeklinde üç bileşeni vardır. Bu bağ, sevgi, destek, çatışma ve rekabetle dolu olabilir (Chesler, 2009, ss. 113-128). Annenin gençliğini kaybetme korkusu veya kızının daha fazla özgürlüğe sahip olması, annenin kendi hayatındaki memnuniyetsizliği, pişmanlıkları (Chesler, 2009, ss. 113-128) anne kız rekabetini tetikleyen nedenler olarak sıralanabilir. Anneler, bu nedenle kız çocukları için "sonsuz rekabetçi bir kız kardeş" (Chesler, 2009, ss. 17-33) olabilirler. Bu yönüyle kızların anneleri ile çatışması aslında bir yazgıdır (Tanenbaum, 2006, s. 31). Öte yandan kız çocukları erkekliğin temsil ettiklerine (güç, statü, kendini değerli kılma) imrenirler ve bu özelliklere sahip olmayan anne ile özdeşleşmeyi reddederler (Tanenbaum, 2006, s. 31; Chesler, 2009, ss. 17-33). Bu duygu halindeki kız çocukları, bu takıntıyı aşamaz ise, ileride kadınları aşağılama, erkek gibi davranma şeklinde davranış kalıpları geliştirebilirler (Ersun, 2007, s. 13).

Öte yandan bir kadın için diğer kadınlar ya iyilik perisi ya da kötü üvey annedir. Kadınlar çevrelerindeki diğer kadınların tıpkı anneleri gibi merhametli olmalarını beklerler. Bu gerçekleşmediği vakit diğer kadınlar tıpkı masallardaki gibi kötü bir üvey annedir (Chesler, 2009, ss. 17-33). Son olarak kadınlar arası rekabet aile içinde yaşananların yeniden üretilmesi (Houel, 2014'den akt: Maghni ve Afilal, 2023) şeklinde de yorumlanmaktadır. Şöyle ki kadın patronla olan ilişki, çalışanın annesiyle olan ilişkisinin bir stereotipi gibidir. Ergenlik krizinde anne hem çatışılan hem de sevgisi aranan bir öznedir.

Erkeklerin saldırganlığı daha fazla sosyal statü ve özsaygı konularıyla motive olurken, kadınların saldırganlığı statü yerine kaynak kazanmak içindir (Chesler, 2009; Campbell, 2004). Bu nedenle kadın saldırganlığının daha gizli biçimler alma olasılığı yüksektir. Erkekler dünyası için olağan karşılanan rekabetin kadınlar dünyasında ihanet ile kodlanması (Yıldırım ve Demirkol, 2023, s. 48) rekabetin gizli doğası ile ilgilidir denilebilir. Kedi kavgası (Tanenbaum, 2006, s. 17) bu kodlamanın metaforik bir anlatımıdır. 1600'lerin başında kedi, kindar, dedikoducu kadınları küçümsemek için kullanılan bir terimdi. *Kedimsi* ise 1886'da başka bir kadını, kötü niyetle aşağılayan kadınları tanımlamakta kullanılmıştır. 1900'lerin başından itibaren ise *kedi nöbeti* deyimi öfke nöbeti ya da bir kadın ya da çocuğun histeri nöbetine karşılık gelmiştir. Kedi ve kadın sentezi, sanatın farklı dallarında da işlenmiştir. Şöyle ki kediler kadının dişiliğini, tekinsizliğini hatta özgür tarafını ön plana çıkaracak şekilde resmedilmiştir. Türk edebiyatı metinlerinde ise kedi, kadını tamamlayan, kadının özelliklerini çağrıştıran bir sembol olarak öne çıkmıştır. Goya, Manet gibi ressamlar kadınların dişiliğini, özgürlüğünü, karanlık taraflarını kedi resimleriyle vurgulamaya çalışmışlardır (Çağın, 2019, ss. 209-225).

Kadın rekabetinin ihanet olarak görülmesi rekabeti daha gizli saklı bir alana taşımaktadır. Campbell'a göre (2004, s. 22) kadınlar için doğrudan mücadeleye girmek klasik kadın stereotipi ile uyumsuzdur. Kadınlar bu kabul nedeniyle mücadeleyi dolaylı yollardan vermeyi tercih etmektedirler (Richardson ve Brown, 2006, ss. 2493-2495; Campbell, 1999, s. 209; Tanenbaum, 2006, s. 46; Campbell, 2004, s. 18; Ayers, 2023, s. 13; Bozkur, 2020, s. 1983; Chesler, 2009, ss. 17-33; Ingram, 2014, ss. 343-363; Lovering, 2022). Tanenbaum'a göre (2006, s. 46) bu saldırganlık inceliğin arkasına saklanan sosyal bir sabotajdır. Crowley Jack (akt. Tanenbaum, 2006, s. 47), kadınların duygularını açıkça ifade etmediğini belirtir. Jack'e göre kadınlar Rus bebekleri gibi niyetlerini farklı bir formun içine saklar. Asıl duygularını sürpriz içeriği saklayan çekici dış görünümün içine koyarlar. Kadınların bu saldırganlığını maskeleyişinin güç eşitsizliği, kadın sosyalleşmesi ve kültürel beklentiler şeklinde üç nedeni vardır. Kadınlar fiziksel ya da toplumsal olarak daha güçlü birisine karşı durduğunda fiziksel, ekonomik ve duygusal bir misillemeye uğramaktan çekinir. Çünkü erkek sosyalleşmesinde fiziksel saldırı izni varken kadınlara doğrudan saldırganlıktan kaçınması öğretilir. Ve kadınlar saldırgan görünmemek için saldırganlıklarını maskeler. Bu maskeleyiş Chesler'a göre (2009, ss. 17-33) zorbalık, dedikodu, iftira, ad takma, hakaret etme, alay etme, dışlama, kötü hikayeler anlatma, görmezden gelmek, sırlarını üçüncü kişiye aktarmak ve utandırarak gücünü dolaylı olarak gösterme şeklindedir.

Dolaylı saldırganlık sosyal ve ilişkisel saldırganlık olarak da karşılık bulmaktadır (Kızıldağ, 2018; Campbell, 2004, s. 22; Chesler, 2009; Tanenbaum, 2006, s. 14; Bjorkqvist vd., 1992; Marcus, 2016; Ingram, 2014). Sosyal ilişkilerin manipülasyonu, erkeğin doğrudan rekabetine karşılık kadının diplomatik olması, eril düşünme modeli başarıya odaklanırken dişil düşünme modelinin uyumu hedeflemesi gibi nedenlere bağlı olarak kadınların savaş alanları daha psikolojik reflekslere göre ilerler. Ve bu rekabet bireyi dolaylı olarak aşağı çekerek kazanmayı içerir (Crowley ve Elster, 2019). Dolaylı yollardan gösterilen saldırganlık genişletilmiş bir hakimiyet hiyerarşisi yaratır ve sosyal üstünlük duygusunu besler (Ingram, 2014, ss. 347-353). Marcus'a göre (2016) bu hisler, kadınların küçük, kirli sırrıdır.

Yöntem

Bu çalışmada, içerik analizi ve eleştirel söylem analizi yöntemleri kullanılmıştır. Van Dijk'e göre (Solak, 2011, s. 3) eleştirel söylem analizi, yazılı veriyi kültürel bir olgu olarak ele alır ve söylemin arkasında yer alan güç ilişkilerini, kimlikleri ve değerleri dilsel kurgunun temel bileşenleri olarak değerlendirir. Bu bağlamda, eleştirel söylem analizi, incelenen konunun toplumsal bağlamla nasıl bir ilişki içinde olduğunu sorgular (Günay, 2013). İçeriğin üretildiği bağlam, anlamın doğru şekilde çözümlenebilmesi açısından büyük önem taşır. Dedeoğlu'na göre (2013), toplumsal ve ekonomik koşullar, içerikte yer alan anlamların ön plana çıkmasını sağlayan kritik etmenlerdir. İçerik analizi ise basılı ya da görsel materyallerin belirli kategoriler altında sınıflandırılmasını ve tematik analizini temel alır (Saban, 2009; Yıldırım ve Şimşek, 2008; Yaman ve Irmak, 2014). Bu yöntem, nitel bulgulardan nicel genellemelere uzanan bir yorum biçimi sunar (Gökçe, 2006). Ayrıca, yazılı ve sözlü anlatımların

temel bileşenlerinin sıklığını tespit etmeye yönelik bir işlevi de vardır (Alanka, 2024). Böylelikle geniş bir veri yığını, okuyucunun anlayabileceği bir şekilde düzenlenip sadeleştirilir.

Ekşi Sözlük, farklı türde içeriklerin paylaşıldığı ve geniş bir kullanıcı kitlesine hitap eden kamusal bir alan olarak değerlendirilebilir. Gürel ve Yakın'a göre (2007, s. 203) bu platform; bilgi, deneyim, gözlem, espri, anket ve yorum gibi çeşitli beklentilerin şekillendirdiği bir çevrim içi ortamdır. Aynı zamanda, doğruluk kavramının ne denli değişken olabileceğini gözler önüne seren bir mecra niteliği taşır (Gürel ve Yakın, 2007, s. 217). Platform, sınırları kesin çizgilerle belirlenmemiş geniş bir düşünce alanı sunmaktadır. Kullanıcıların çoğu takma isimler kullanarak içerik üretmekte ve gerçek kimliklerini gizli tutmaktadır. Bu durum, platformdaki içeriklerin demografik analizini zorlaştırmaktadır. Özellikle cinsiyet analizi yapmak oldukça güçtür; çünkü kullanıcıların kimlik bilgileri açıkça belirtilmemektedir. Bununla birlikte, Şencan ve Kalkan (2019, ss. 16-19) tarafından hazırlanan bir rapora göre, Ekşi Sözlük ağırlıklı olarak 20-29 ve 30-39 yaş aralığındaki bireyler tarafından kullanılmaktadır. Bu çalışma özelinde, analizi yapılan yorumların bu yaş grubunda yer alan bireyler tarafından yapıldığı varsayılmıştır.

Bu çalışmada kullanılan veriler, Ekşi Sözlük platformundan elde edilmiştir. Platformun tercih edilme sebebi, bireylerin deneyim ve düşüncelerini özgürce paylaşabilmesiyle ilgilidir. Yorumlar, ele alınan konu hakkında fikir vermekle birlikte, kesin bir yargıya varmayı amaçlamamaktadır. Araştırmanın veri seti, "**Kadınlar arası rekabet**" başlığında yer alan yorumlardan oluşmaktadır. Ayrıca, bu başlık altında konuyla doğrudan ilişkili olan "**Kadın kadının kurdudur**", "**Kadınlarla arkadaş olamayan kadınlar**", "**Kadınların birbirine tahammül edememesi**" ve "**Ofisteki kadın rekabeti**" gibi başlıklar da değerlendirmeye alınmıştır. Araştırma kapsamında toplamda 260 paylaşımına ulaşılmış olup, bütün veriler incelemeye dahil edilmiştir. Tüm paylaşımlar incelendikten sonra, benzer içerikler aynı başlık altında toplanarak analiz edilmiştir. Yorumların özgün halleri korunmuş, herhangi bir değişiklik ya da düzeltme yapılmamıştır. Yorumlar deşifre edilerek belirli temalar altında sınıflandırılmıştır. Elde edilen veri yığını, metaforlar, kadın rekabetinin nedenleri, rekabetin sonuçları şeklinde üç temel tabloda özetlenmiştir². Tüm veriler, kavramsal çerçeve doğrultusunda değerlendirilerek yorumlanmıştır. Bu çalışma etik kurul izni ve katılımcı onamı gerektirmemektedir.

Bulgular

Kadınlar Arası Rekabet: Metaforlar

Ekşi Sözlük kullanıcılarının "kadınlar arası rekabet" paylaşımlarından çıkan sonuçlar üç tabloda özetlenmiştir. Analizi yapılan 260 paylaşım metaforlar, nedenler ve sonuçlar şeklinde kategorize edilmiştir. Kadınlar arası rekabetin metaforik anlatımında (Tablo 1) "**savaş**" vurgusu özellikle öne çıkmaktadır. Kullanıcı yorumlarında kadınlar arası rekabet, yaşamın savaş olarak algılandığı eski zamanlardan kalan bir içgüdü şeklinde değerlendirilmiştir. Bu ele alışı öne çıkan metaforları ise bacılık husumeti, cat fight (kedi savaşı) avlanması gereken et, psikolojik savaş, soğuk savaş, östrojen savaşı, ilkel savaş, gerilim filmi, şiddet içeren oyun, arketipe kadar inen bir dürtü, pembe taciz, Guelph'ler ve Ghibelline'ler'dir. Guelph'ler ve Ghibelline'ler papalık yanlısı Guelfler ile Alman (Kutsal Roma) imparatorlarına sempati duyan Ghibellinler arasındaki bölünmenin tarihsel hikayesidir. Bu yönüyle kadınlar arasında büyük bir güç mücadelesine atıfla şiddetli bir bölünmenin varlığına işaret edilmektedir denilebilir. Bu bölünmenin görünüşleri ise şiddet, ilkelik, psikolojik mücadele, kadınlığa vurgu yapan östrojen, korku salması anlamında gerilim duygusu, iki süper gücün mücadelesi özelinde soğuk savaş benzetmelerine dayanmaktadır. Tavşan uykusu metaforu ile kadınlar arası rekabetin temkinli ve paranoyak olması durumuna atıf yapılmaktadır. Bu ele alışı rekabetin kadınlar dünyasında ihtiyatlı ve ölçülü şekilde yaşandığı varsayılmaktadır. Kadınlar bu yönüyle davranışlarında ölçüyü ve önlemi elden bırakmadan mücadele ederler. Bu mücadele bir yönüyle de güvensizlik ve şüphe duygularına da gebe. Bu duygu hali nedeniyle, kadınlar sürekli tetikte olacak şekilde hareket ederler. Sisifos metaforu ise tamamlanamayacak bir görevin karşılığıdır. Sisifos Yunan mitolojisinde sonsuza kadar büyük bir kayayı bir tepenin en yüksek noktasına yuvarlamaya mahkûm edilmiş bir kraldır. Bu yönüyle kadın rekabeti, zor ve büyük bir cezalandırmanın karşılığı olarak imkansız yakındır.

² Tablolar yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 1.
Kadınlar Arası Rekabet: Metaforlar

Başlık	Metaforlar
Kadınlar Arası Rekabet	• Cat Fight (Kedi savaşı) • Tavşan uykusu³ • Sisifos⁴. • Guelph'ler ve Ghibelline'ler⁵ • Bacılık husumeti • Duygusal beslenme • Avlanması gereken et • Psikolojik savaş • Soğuk savaş. • Östrojen savaşı • İlkel savaş • Gerilim filmi • Arketipe kadar inen bir dürtü. • Şiddet içeren oyun. • İyileşmeyen yara • Kezban geni⁶. • Ego sarhoşluğu • Pembe taciz

Kadın rekabeti konusunda Ekşi Sözlük platformunda yapılan yorumlarda öne çıkan metaforlar, kadınlar arası rekabetin toplumsal, kültürel ve duygusal bir içeriğe sahip olduğunu göstermektedir. Metaforların her biri, kadınlar arası ilişkinin karmaşıklığını bir yönüyle gözler önüne sermektedir. Cat fight (Kedi Savaşı) bu ilişkiyi küçümseyen bir yorumdur. Rekabet çoğu kez ciddiye alınmaz ve seyirlik bir mesele olarak ele alınır. Ayrıca kedi savaşı küçük çaplı olup, zarar verme potansiyeli düşük bir çatışmadır. Bu yönüyle çatışma yüzeyseldir. İkinci bir metafor olan tavşan uykusu ise yüzeysel pasif olan çatışmanın derinliği olduğuna atıf yapmaktadır. Bu çatışma görünüşte barışçıldır; ancak büyük bir gerilime gebecektir. Öte yandan, rekabetin gizli yaşandığına da vurgu yapar. Çatışma tam olarak ifade edilmez, örtük bir şekilde yaşanır. Bu çalışmanın başlığına da yansıyan Sisifos metaforu ise rekabetin bitmeyen bir döngü olduğundan hareketle, sonuçsuz bir mücadele olduğunu vurgulamaktadır. Rekabet bazen çıkmaz, bazen de sonsuz bir çabanın karşılığıdır. Ayrıca bu metafor, ataerkinin kadınları birbirine rakip olarak konumlandırmasından hareketle, kolektif bir gücü zayıflatma stratejisi olarak da okunabilir. Guelph'ler ve Ghibelline'ler metaforu ise iki büyük siyasi grubun çatışmasına vurgu yapmaktadır. Çatışma bu yönüyle bireysel değil,

³ Uyku-uyanıklık arası, tam uyanmadan önceki ve aynı zamanda, uykuya dalmadan önceki yarı uyku hali olup, ayırt edici özellikleri, beyindeki neo-korteks tabakalarının etkin olmaması, yani duyu organlarından bilgi gelmemesi ve beyin alfa dalgaları yayınlamasıdır. Temkinli ve paranoyak uyku halidir. https://tr.wikipedia.org/wiki/Uyku-uyanıklık_arası#:~:text=Halk%20arasında%20tavşan%20uykusu%20olarak,yapay%20olarak%20da%20oluşturulabilir.

⁴ Cartwright, M. (2016). Sisifos, Çev. Esra Nur Dede, [https://www.worldhistory.org/trans/tr/1-13620/sisifos/#:~:text=Tanım&text=Sisifos%20\(Sisyphos\)%2C%20Korint%20kralı,hak%20ettiği%20ceza%20sonunda%20bulmuştur.](https://www.worldhistory.org/trans/tr/1-13620/sisifos/#:~:text=Tanım&text=Sisifos%20(Sisyphos)%2C%20Korint%20kralı,hak%20ettiği%20ceza%20sonunda%20bulmuştur.)

Sisifos (Sisyphos), Korint kralı olarak, genel hileleri ve iki kez ölümü aldatmasıyla ünlü Yunan mitolojisinden bir figürdür. Zeus ona Hadesin derinliklerinde bir kayayı sonsuza dek bir tepeye yuvarlama cezasını verdiğinde hak ettiği cezayı sonunda bulmuştur. Isthmian Oyunları'nın kurucusu ve Bellerophon'un büyükbabası olan Sisifos günümüzde, en iyi şeylerin doğal düzenini önemsemeye ve insanlığın üzücü ama kaçınılmaz ölümlülüğünden kaçınmaya çalışanların aptallığının dokunaklı bir sembolü olarak hatırlanır. Sisifos sıfatı, asla tamamlanamayacak bir görevi ifade eder.

⁵ Guelph ve Ghibelline. Papalık yanlısı Guelfler ile Alman (Kutsal Roma) imparatorlarına sempati duyan Ghibellinler arasındaki bölünme. Erişim adresi: <https://www-britannica-com.translate.goog/event/Guelf-and-Ghibelline>

⁶ Kezban ismi sözlüklerde ve birçok yerde ev hanımı anlamına gelmektedir. Farsça bir kelimedir. Ked-bânû kelimesinin Türkçeleşmiş şeklidir. Kezban ismi İslam dininde "tükezziban" ile karıştırılmaktadır. Bu sebeple ismin anlamı yanlış anlaşılmaktadır. Kezban ismi Farsçadan "Kedban" kelimesinden türemiştir. "Kedban" kelimesi Türkçe karşılığı ev hanımı manasına gelmektedir. <https://www.hurriyet.com.tr/aile/kezban-isminin-anlami-nedir-kezban-ne-demek-41461185>

tarihsel ve ideolojik bir görünüme sahiptir. Bu bakımdan kadın rekabeti uzun süreli ve şiddet içeren bir boyuta sahiptir. Bacı sözcüğü, kadın ilişkilerinde güçlü bir dayanışmanın ifadesidir. Bacılık husumeti ise bu dayanışma ya da ittifakın yüzeysel ve kırılgan olduğunu ima eder. Bu metafor, aynı zamanda samimiyetin sorgulanması şeklinde de okunabilir. Duygusal beslenme, kadınların yarışma duygusunun duygusal üstünlük ile ilgili olduğuna yöneliktir. Bu tercih, bir yönüyle psikolojik kontrol sağlamanın da bir yolu olabilir. Avlanması gereken et metaforu ise çatışmanın “av”, yani bir kazançla ilişkilendirilmesini temsil eder. Psikolojik savaş, çatışmanın görünmez bir şekilde yaşandığına vurgu yapar. Bu metafor, çatışmanın stratejik ve sessiz bir içeriğe sahip olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bir diğer savaş metaforu olan soğuk savaş ise, siyaset biliminden alınmış bir kavram olarak, açık rekabet yerine pasif-agresif tutumlara yöneliktir. Bu tür koşullarda açık bir çatışmadan çok, devam eden sürekli bir gerginlik durumu vardır. Çatışmayı hormonlar gibi biyolojik kavramlara indirgeyen metafor olan Östrojen savaşı, rekabetin “doğal” görünmesini sağlayan bir anlatım sunar. İlkel savaş benzetmesi ise kadın rekabetini medeniyet öncesi bir dönemin koşullarında ele alır. Bu anlayışa göre kadınlar, uyumsuz ya da kontrol edilemeyen duyguların ve dürtülerin güdümündedir. Temel amaç ise kaynaklara sahip olmaktır. Negatif içeriğe sahip bir diğer metafor gerilim filmidir. Bu benzetmeye göre kadın ilişkileri, beklenmedik bir çatışma ve tehlike potansiyeli taşır. Bu potansiyel ise beklenmedik olaylara gebedir. Şiddet içeren oyun, rekabetin oyun gibi kurgulandığını ancak şiddete dönüşme riski de taşıdığını ifade eder. Kezban geni ise, küçümseyici bir içeriğe sahiptir. Bu söylem, önyargı, küçümseme ve stereotipleştirme gibi duygu durumlarını da beraberinde getirir. “Gen” ifadesiyle, bu tutumun değişmez ve doğuştan gelen bir “eksiklik” ya da “hastalık” olduğu ima edilir. Kadın ilişkilerini çatışma anlamında tetikleyen nedenlerin toplamı ise iyileşmeyen bir yara metaforunda somutlaşır. Bu benzetmeyle, çatışmaların kalıcı hasarlar bırakabileceği, izlerinin uzun süre silinmeyeceği anlatılır. Sonuç olarak, bu metaforlar, kadınlar arası rekabetin çok boyutlu bir kavram olduğuna işaret etmektedir. Rekabet, sadece kişisel değil, toplumsal, psikolojik ve kültürel yönleriyle de değerlendirilmesi gereken derinlikli bir olgudur.

Ataerkil toplum yapısı, kadınları birbirine rakip olarak konumlandırmaktadır, zira sistem kadının kimliğini ve toplum statüsünü erkek üzerinden tanımlamaktadır. Bu bağlamda kadınlar arasındaki dayanışma yerini rekabetin teşvik edilmesi mevcut toplumsal yapının devamlılığı açısından daha kabul edilebilir bir norm haline gelmektedir. Östrojen savaşı, kezban geni, bacılık husumeti gibi metaforların tümünde rekabet biyolojik faktörlere dayandırılmakta olup, doğal ve kaçınılmazdır. Östrojen ve gen vurgusu rekabetin özellikle bu yönüne bir atıftır. Rekabeti gen ve hormon ile açıklamak toplumsal faktörlerin göz ardı edilmesine neden olur. Bacılık husumeti de özellikle Osmanlı dönemindeki kadınlar arasındaki rekabeti simgeleyen bir metafordur. Bilindiği üzere kadınlar haremde, erkeklerin tanımladığı güç alanları içinde mücadele etmek durumunda kalmışlardır. Diyebiliriz ki kendi aralarındaki ilişkide ortaya çıkan bu tablo nedeniyle rekabet içselleştirilmiş olabilir. Bu durum yalnızca kadınlar arası rekabetin sürekliliğini sağlamakla kalmayıp ataerkil sistemin de yeniden üretilmesine zemin hazırlamaktadır. Sisifos sendromu bu yönüyle rekabetin bitmek bilmeyen sürekli tekrar eden bir döngü olduğunu betimlemektedir. Bu yaklaşıma göre, kadınlar tıpkı Sisifos’un her seferinde kayayı zirveye taşıyıp yeniden aşağıya düşürmesi gibi, sürekli tekrarlanan ve sonuçsuz kalan bir rekabet döngüsüne hapsedilmektedir. Guelph’ler ve Ghibelline’ler de benzer şekilde rekabetin tarihsel kökenine atıfla, rekabetin bir bölünme yaratma mekanizması olarak işlediğini göstermektedir. Avlanması gereken et, psikolojik savaş ve soğuk savaş benzetmeleri ise sınırlı kaynakların paylaşımına yöneliktir. Meslek hayatı ve kapitalist sistem sadece kadınlar değil erkekler arasında da rekabet duygusunu teşvik etmektedir. Ancak görüldüğü üzere sınırlı kaynakların paylaşımında kadınlar büyük bir savaşın içinde konumlandırılmaktadırlar. Avlanması gereken et kaynakların sınırlı olduğu ve kadınların sadece bu sınırlı kaynaklar için mücadele etmek zorunda kaldığını gösterir. Bu rekabet kadın için bir anlamda hayatta kalma mücadelesidir de. Psikolojik savaş bu mücadelenin duygusal bir savaş olduğunu vurgulamaktadır. Soğuk savaş ifadesi sınırlı kaynakların içinde duygusal refleksler ile verilen mücadelenin açık değil gizli, stratejik bir dizi taktikle ilerlediğini vurguluyor. Kadınlar arası rekabetin mevcut yapı tarafından bilerek yönlendirilmesi, böl ve yönet taktığının etkili bir araç haline gelmesine neden olmakta ve bireylerin bu düşünceyi içselleştirmesini sağlamaktadır. Gerilim filmi, şiddet içeren oyun gibi metaforlar ise medyanın yan etkisi olarak düşünülebilir. Şöyle ki medyada erkek rekabeti gücün bir yansıması iken kadın rekabeti dramatiktir ve bir güçsüzlük edimidir. Duygusal beslenme, ego sarhoşluğu ve iyileşmeyen yara benzetmeleri de bireysel ve psikolojik dinamiklere atıf yapmaktadır. Rekabet kadınlar için bir tatmin aracıdır. Kadın üstünlük duygusunu beslemelidir ki bu kimi zaman geçmiş deneyimlerden de beslenebilir. Bu sebeple bu yaranın iyileşmesi pek beklenmez. Diyebiliriz ki kadınlar arası rekabet bu ele alışlara bağlı olarak dışsal bir otoritenin yönlendirmesi ile sürdürülmektedir.

Kadınlar Arası Rekabet: Nedenler

Kadın rekabetini tetikleyen nedenler (Tablo 2) kullanıcı yorumlarında toplumsal, psikolojik ve biyolojik faktörler, toplumsal cinsiyet rolleri, ataerkil yapı ve medya temsilleri özelinde yoğunlaşmıştır.

Tablo 2.

Kadınlar Arası Rekabet: Nedenler

Tema	Nedenler
Toplumsal faktörler	- Kadınları böl ve yönet stratejisi - Kadınlar sınıflı toplumlarda, geri bıraktıldığı için, erkekler ile rekabet edebilmek için önce hemcinsi ile rekabet ederek öne çıkmaya zorlanmıştır - Erkekler cemaatinin sebep olduğu evrensel durum - Var olan düzenin devamlılığının sigortası - Palavra: Erkeklerin kadınların birlik olmasını engellemek için uydurduğu, kadınların da inandığı düşünce
Ataerkil yapı	- Var olan güç dağılımında kadının, pastadan küçük de olsa pay almak için erkekle girmek zorunda kaldığı mücadelede, doğrulayıcı hareketlere girmesi - Bir kadının başarısı diğer kadının başarısızlığı oluyor - İş hayatında rekabeti kadınların bilmemesi - Kendilerini aşağı kasttan görüp, erkeklerle rekabette pes edip, rakip olarak hemcinslerini görmek - Erkek şövenist ve cinsiyetçi bakış açısı - Öğretilen bir değerdir
Toplumsal cinsiyet rolleri	- Güzellik, çekicilik, kıskançlık - Güzellik, zekâ ya da üstün bir yönü ile ilgi çekmek - Diş bilemek, diş göstermek - Yıldız olma çabası - Kadınların asıl korktukları şey güçleridir ve bu güçle ne yapacağını bilememe halidir. - Kadınlardan değil kadınlıktan hoşlanmama - Kendinden üstün kadınlar - Herkes kendi dengiyle düşmandır. Kadın kadınlı, erkek erkekle, zengin zenginle, fakir fakirle
Psikolojik faktörler	- Özgüven azlığı - Yetersizlik duygusu - Aşağılık kompleksi - Kadınların, kendilerine olan güvenlerini tazelemek için başka kadınları kullanma eğilimi vardır - Kadınların, kendilerinde tespit ettikleri eksiklikleri ortaya çıkarabilir kaygısıyla başka kadınlardan uzak durma içgüdüğü - Sevgisizlik, ilgisizlik - İlişkileri önyargılar ile kategorize etme acizliği - İç dünyasındaki arayışın yakarışı - Hayattaki hatalar ile yüzleşmemek için yapılı - Son sözü söyleme merakı - Kadınlardaki sürü psikolojisinin yan etkisi (taklit ve birey olamama) - Kadınların erkekler gibi düşünmemesi.

Tablo 2 Kadınlar Arası Rekabet: Nedenler (Devamı)

	• Histeri: İçindeki söylenemeyeni, çaresiz kıfayetsizliği ve zorunlu benzeşmeyi barındırır • Kıskançlık, heves, içgüdü, iradesizlik. • Bilinç eksikliği
Biyolojik faktörler	• Kadının biyolojik tehlikede olması. Üreme yetisini kaybedecek olan kadın diğer kadına acı yaşatmak ister. Bu doğa düzenidir. Erkek için bu tehlike yoktur • Gen kaynaklıdır • Y kromozomu eksikliğinden kaynaklıdır. • İnsan neslinin devam edebilmesi için gereklidir. “Tanrı kadınlara hemcinslerini kıskanma ve gizli düşmanlık huyu vermiştir ki insan nesli devam edebilsin” (Jose Saramago) • Bir dişinin başka bir soyun dişisine duyduğu güvensizlik • Yaşamın savaş olarak algılandığı eski zamanlardan kalan bir içgüdü • Kadınların, kendilerinde tespit ettikleri eksiklikleri ortaya çıkarabilir kaygısıyla başka kadınlardan uzak durma içgüdü
Medya temsilleri	• Kadınlar arasındaki rekabetin medya tarafından beslenmesi • Kadınların birbirini kıskanması ve düşman olarak gösterilmesi • Erkekler için savaşan kadın figürü • Lezbiyen mottosu

Toplumsal faktörler ve ataerkil yapı temasında öne çıkan yorumlar göstermektedir ki kadın rekabeti sistem tarafından bilerek teşvik edilmektedir. Rekabet, yapı için kadınları bölmeyi ve bir anlamda onları yönetmenin bir taktiğidir. Meslek hayatında kadının bir erkekle değil başka bir kadınla rekabet etmeye zorlanması, medyada kadının ihanet hikayeleri üzerinden temsil edilmesi (kadının yine en büyük düşmanı başka bir kadındır ve anneliğin kadın için bir yarış olarak sunulması şeklinde örnekler verilebilir. Tarih boyunca erkekler dayanışma duygusu ile hareket ederken kadının şüphe duygusuna yönelmesi erkekler cemaatinin yol açtığı evrensel bir durum olarak yorumlanmıştır. Öte yandan kadınların birbirine düşman olduğu yönündeki kabuller (kadın kadının kurdudur, kadınlara güvenilmez vb) erkeklerin kadınlar arası işbirliğini zayıflatmak adına yürüttükleri ideolojik bir aygıt olarak değerlendirilmiştir. Bu ideoloji var olan düzenin bir sigortası olup, erkekler tarafından bir şekilde hep desteklenmiştir.

Güzellik, çekicilik (Campbell, 2004, s. 19; Keuthen, 2005, s. 40; Cevher ve Öztürk, 2015, ss. 860-876; Rivera, 2022; Chesler, 2019, ss. 83-93) ve kıskançlık (Martinek, 2023; Maghni ve Afilal, 2023, s. 81; Keuthen, 2005, s. 41) kadın rekabetini tetikleyen değişkenlerdir. Çekicilik kadın rekabetinin para birimidir tezini işleyen Campbell’a göre (2004, s. 19) kadınlar özelinde güzel olmak ayırt edici bir özelliktir. Bu özelliğe sahip olan kadınların sayısı ise azdır. Bu sebeple güzellik bir denetleme gücüne sahiptir. Tanenbaum (2006, ss. 63-66) ilgili çalışmasında güzelliği nedeniyle bazı kadınların şanslı olduğunu belirtmektedir. Kullanıcı yorumlarında da kadınların güzellik ve çekicilik üzerinden rekabete girdikleri belirtilmektedir. Bu yorum özellikle de ofis ortamında çalışan kadınlar özelinde yoğunlaşmaktadır. Çekicilik sadece görsellik özelinde değil zekâ ya da üstün bir yön ile de öne çıkabilmektedir. Kadın rekabetinin sistem tarafından teşvik edilmesi kıskançlık, aşağılık kompleksi ve yetersizlik duygusu gibi psikolojik durumların arka planında yatan toplumsal kabulleri düşündürmektedir. Kadınlar rol ve statüleri, güzellik, zekâ ya da başarı gibi alanlarda kendini kanıtlama baskısı yaşarlar. Bu durum kadınların birbirlerini bir ölçüm aracı olarak kullanmasına yol açıyor denilebilir. Öte yandan güçlü kadın imajı toplum tarafından hep bir denetim altında tutulmuştur. Güçlü ya da becerikli bir kadının erkek şeklinde imajize edilmesi (erkek fatma, erkek gibi kadın) ya da başarının şans faktörü ile açıklanması toplumsal denetim mekanizmalarının yansımalarıdır. Kadınların yeterince güzel ya da yeterince başarılı şeklinde yeterlilik testlerine maruz bırakılması tablodaki psikolojik duygu durumlarının bir nedeni olarak düşünülebilir.

Örneğin iş yaşamında erkek ile aynı bilgi ve beceriye sahip olmasına rağmen güven duygusunu daha pasif bir şekilde yaşayabilmektedirler. Benzer şekilde sosyal medyaya motivasyonları açısından bir kadının belli konudaki ölçütü yine başka bir kadındır. Güzellik, annelik, gibi farklı özellikler ve roller hep başka kadınlar üzerinden tanımlanmakta ve kendi doğal seyrinde ilerlememektedir. Toplum kadınları sahip oldukları rollerde sürekli denetlemekte ve başka kadınlar üzerinden başarı ölçütlerini belirlemektedir. Bu durum haliyle kadının yetersiz, bilinçsiz, özgüvensiz ya da kıskanç olması gibi psikolojik bir duygu setini yaratmaktadır.

Yorumlarda en fazla öne çıkan saptamalardan biri biyolojik kabullerdir. Genetik faktörler ve Y kromozomu gibi biyolojik argümanlara dayalı kabuller konuyu toplumsal ve kültürel dinamiklerden uzaklaştırmakta ve çözümsüz bir çerçeveye yerleştirmektedir. Mevcut durum doğal bir düzendir ve değişmesi de pek olası değildir. Öyle ki neslin devam etmesi de bu düşüncenin içine yerleştirilmektedir. Hatta İlahi gücün neslin devamı için kadına gizli düşmanlık duygularını özellikle verdiği şeklinde yorumlar mevcuttur. Bu yorumlar toplumsal cinsiyet rollerindeki sabit bakış açısını da tetiklemektedir. Toplumsal düzenin kalıcı ve değişmez kabul edilmesi kadınlara atfedilen rollerin de değişmesini ve sorgulanmasını büyük ölçüde sınırlandırmaktadır. Bu bağlamda değişime kapalı bir yapıda kadınların kendilerine tanımlanan cinsiyet roller özelinde davranmaları beklenir. Kadınların özellikle de güzellik, çekicilik, yıldız olma gibi konularda birbiri ile rekabet etmesi sistemin kadınları değerli kılmak adına bu sıfatlara aşırı bir anlam yüklemesi olarak yorumlanabilir. Medyada öne çıkan temsiller doğal olarak kodlanan bir süreci yeniden üretmektedir. Kadının kadına güvenmemesi gerektiği yönündeki anlatılar dizi, film ya da reklamlar üzerinden sürekli işlenmektedir. Erkek için savaşılan kadınlar, kadınlara düşmanlığın doğallığı, güçlü kadınların hep yalnız olduğu yönündeki senaryolar bahsi geçen rekabetin medyadaki yansımalarıdır. Ünlü kadınların çatışmaları, kadın siyasetçilerin kıyaslanması, kadın sporcular arasındaki rekabet ya da kadın şarkıcıların birbirine rakip olarak gösterilmesi bu kabulleri dijital mecrada destekleyen örneklerdir. Ve bu örnekler tıpkı biyolojik bakış açısı gibi rekabeti olağanlaştırmaktadır.

Sonuç olarak kadın rekabeti var olan düzenin devamlılığının sigortasıdır. **“Tanrı kadınlara hemcinslerini kıskanma ve gizli düşmanlık huyu vermiştir ki insan nesli devam edebilsin”** (Jose Saramago) alıntısı ile bu düşünce temellendirilmektedir. Bu yönüyle rekabet bir erkek stratejisidir. Kadınları böl ve yönet stratejisi olarak kadın rekabeti, erkekler tarafından özellikle palazlandırılmaktadır. Kullanıcılara göre, kadın rekabeti erkeklerin kadınların birlik olmasını engellemek için uydurduğu ve kadınların da süreç içinde inandığı bir düşüncedir. Erkeklerin feminizme mesafeli olmasının bir nedeni de bu stratejidir. Bütün bu süreç cinsiyetçi sosyalleşme (Martinek, 2023) sürecinde öğrenilmekte ve gelecek nesillere aktarılmaktadır. Kadın rekabetini genlere bağlama ya da Y kromozomu eksikliği ile açıklama bu aktarımın bir sonucudur. Ekşi Sözlük kullanıcıları bu durumu kadınlardaki sürü psikolojisinin bir yan etkisi şeklinde yorumlamışlardır. Kadınların birey olamaması ve taklit etmeleri sürü psikolojisi yorumlarının düşünsel alt yapısıdır.

Kadınlar Arası Rekabet: Sonuçlar

Ataerkil sistem kadın erkek rekabetini ayrıştırmaktadır. Bu ayrıştırma kadın rekabetine yönelik farklı sonuçlar da çıkarmaktadır (Tablo 3). Öte yandan kadınların erkeklerle rekabet etmeleri güvenlik kaygıları nedeni ile engellenmiştir (Crowley ve Elster 2019; Bozkır, 2020, s. 2006). Çünkü erkekler güçlüdür ve rakip olarak görülmezler (Tanenbaum, 2006, s. 3). Kadınlar dünyasında rekabet, ihanet ile kodlanmaktadır. Bu kodlama nedeniyle, yorumlarda da görüldüğü üzere kadınların dolaylı saldırganlık stratejilerine sıklıkla başvurduğu belirtilmiştir. Dolaylı saldırganlığı yaratan sebeplerden birisi kullanıcılara göre kadınların erkekler gibi düşünmemesi ve iş hayatında rekabeti kadınların bilmemesidir. Tanenbaum (2006, s. 56) ilgili çalışmasında kadınlar arasında rekabet değil çözümlenmemiş bir rekabetin varlığına özellikle dikkat çekiyor. Oğlan çocukları çok küçük yaşlardan itibaren hiyerarşik ilişkinin doğasını deneyimlemekte ve zihinsel olarak bunu kodlamaktadırlar.

Tablo 3.

Kadınlar Arası Rekabet: Sonuçlar

Tema	Sonuçlar
Gizli Rekabet ve Sonuçları	Rekabetin gizli yapılması iş birliğini ve kadın dayanışmasını engeller. Kadınların birbirine güvenmesini zorlaştırır. Arkadaş edinmenin önünde engeldir. Kadını yalnızlaştırarak erkek egemen topluma hizmet eder. Organize olmayı engeller.
Toplumsal Cinsiyet Roller ve Seçilme Zorunluluğu	Kadın kadının kurdu yapılmıştır. Kadının işyerinde erkeklere rağmen tercih edilmesi olanağı çok zayıftır. Kadının bu olanağı zorlaması için ilk önce kadınlar arasında öne çıkması gerekir. Bu sanat, bilim, politika hepsi için geçerlidir. Kadın, seçen değil seçilendir. Bu nedenle diğer kadınlardan farklı olduğunu kanıtlamak zorundadır. Sanat, bilim ve politika gibi alanlarda kadınların öne çıkabilmesi için önce hemcinsleriyle rekabet etmeleri gerekir. Kadınların işyerinde erkeklere rağmen tercih edilme şansı çok zayıftır.
Kadın Rekabetinin Yeniden Üretimi	Rekabetin genetik nedenlere bağlanması, kadınları birbirini eleştirmekten alıkoymaktadır. Eleştirinin olmadığı yerde rekabet kendini sürekli yeniler ve yeniden üretilir. Bu durum, kadınlar arası dayanışmanın önündeki en büyük engellerden biridir.
Kadının Sürekli Tehdit Altında Hissetmesi	Açık bir rekabet ortamında kadınlar, sürekli olarak daha iyi sunum yapan başka kadınlar tarafından tehdit altında hisseder. Kadın, her an ikame edilebilir biri olarak konumlandırılır. Güvensizlik ve kıyaslama duygusu, kadınlar arasında samimi ilişkilerin oluşmasını engeller.
Kadın Dostluğu ve Rekabet	Aynı sosyal statüye sahip kadınlar dost olamaz; rekabet kaçınılmaz hale gelir. İki erkek rekabet ederken bile dost olabilirken, kadınlar için bu durum geçerli değildir. Kadınlar arasındaki ilişkiler genellikle dolaylı ve örtük bir rekabete dayalıdır.
Dedikodu ve Manipülasyon	Kadınlar arasındaki rekabetin bir yansıması olarak dedikodu ve iftira mekanizmaları devreye girer. Rekabet, kadınları doğrudan mücadele etmek yerine dolaylı yollara yönlendirebilir. Toplumsal olarak kadınların sözlü manipülasyon yöntemleri kullanmaları teşvik edilmektedir.

Kadınların açık rekabet yerine dolaylı yollardan mücadeleyi tercih etmesi sistem tarafından biçimlendirilen bir uyum refleksi olabilir. Başka bir şekilde ifade edecek olursak bu durum, bireysel bir tercihin ötesinde toplumsal yapıların kadına sunduğu bir kalıp olabilir. Kadınların bu tür davranışları tercih etmeleri, öğrenilmiş davranış kalıpları, toplumsal cinsiyet rolleri ve cezalandırma mekanizmalarının etkileşimiyle şekillenmiş olabilir. Başarılı olan kadın profilleri uyumsuz, agresif hırslı olarak algılanmaktadır. Eleştirilme korkusu, dışlanma kaygısı ya da toplumsal baskılar nedeni ile hayatı doğrudan deneyimlemek kadınlar için hep zor olmuştur. Ve kadınlar çok uzun zamandır uyum sağlayan ve destekleyici bireyler olarak motive edilmişlerdir. Bu derinlemesine öğrenme süreci kadınların hayatı dolaylı yollardan deneyimleme ve yönlendirme eğilimini

geliştirmiş olabilir. Kadınların seçen değil de seçilen konumunda olması ve statü edinmek için sürekli kendini kanıtlama zorunluluğu cinsiyet rollerinin ve yapının belirlediği bir dinamik olarak düşünülebilir. Judith Butler toplumsal cinsiyetin kültürel olarak üretilen bir kavram olduğunu özellikle belirtmektedir (Öz vd., 2023). Biyolojik indirgemecilik bundan önceki paragraflarda da belirttiği üzere değişimin önündeki en büyük engeldir. Öte yandan bu kabul kadını eleştiriden alıkoymakta var olan yapıyı sorgulamadan kabullenmelerine zemin hazırlamaktadır. Biyolojik bakış açısı bu yönü ile yapısal değişimi imkansız hale getirmektedir. Kadının başka bir kadını tehdit olarak algılaması normlar tarafından desteklenmektedir. Kadın, her an ikame edilebilir olarak konumlandırılmaktadır. Öte yandan kadın dostluğunun sahte ve yapay olarak görülmesi ve rekabetin kaçınılmaz olduğu yönündeki yorumlar, bundan önceki paragrafta belirtildiği üzere kadınların duygusal ve kıskanç olarak kodlanmasından kaynaklanmaktadır. Bu durum toplumsal bir inşa olup, kadınların güvene dayalı ilişki kurmasının önündeki en büyük engeldir denilebilir. Çocukluk öğrenmelerinde kadınlar açık çatışmadan kaçınmaya sevk edilir ve gerektiğinde herkes ile iyi geçinmesi tavsiye edilir. Mücadele eden, rekabete giren kadın hırslı ve agresif olarak kodlanır. Kadınların bazı tercihleri hep bir dış sesin denetimi altındadır. Bahsi geçen denetim sebebi ile kadınlar beklentilerini daha sessiz bir şekilde gerçekleştirmek zorunda kalıyorlar denilebilir.

Sonuç olarak kadınlar özelinde rekabetin gizli saklı doğası organize olmayı engellediği gibi arkadaş olmanın da önünde büyük engeldir. Eve (2002, ss. 386-409) ilgili çalışmasında kadınların etrafında bulunan diğer kadınlara sınır çizerek mesafe koyduğunu belirtmektedir. Bu tercih iş birliği ve dayanışma duygularına da büyük bir darbe vermektedir. En nihayetinde ortaya çıkan tabloda kadın yalnızdır ve kadının bu yalnızlığı erkek egemen değerlere sahip olan topluma hizmet eder. Kullanıcılara göre bu toplumlarda “kadın kadının kurdudur” söylemi özellikle dolaşıma sokularak kadının sakatlanması hedeflenir. Şöyle ki bu düşüncenin gerçek kabul edilmesi durumunda kadının çalışma hayatında erkeklere rağmen tercih edilmesi olanağı zayıflamaktadır. Kadınlar için, kendi grubunda öne çıkmak seçilmek için kritik bir eşiktir. Bu süreç kadının farklı olduğunu kanıtlaması ile devam eder. Benzer şekilde kadınlar arası ilişkilerin genetiğe bağlanması da benzer bir sonuca yol açmaktadır. Sorunun kaynağı genler olunca eleştiri olanağı ortadan kalkmaktadır. Kullanıcılara göre eleştiri olanağının olmadığı yerde rekabet duygusu kendini yeniden üretmektedir. Bu sebeple kadın kadının kurdudur ifadesi ve genler üzerinden yapılan yorumlar, kadın rekabetinin yeniden üretimi için bir nimettir.

Tartışma

Bu çalışma, kadınlar arası rekabetin tarihsel, toplumsal ve kültürel bir inşa olduğunu ortaya koymaktadır. Toplumsal cinsiyet rolleri, ataerkil sistem ve kültürel kabuller bu rekabetin tetikleyici unsurları olarak düşünülebilir. Kadınların birbirine rakip olarak tanımlanması bir iktidar inşa etme stratejisi olarak da yorumlanabilir. Çalışmada öne çıkan veriler, bu stratejinin nasıl ve neden içselleştirildiğine açıklık getirmektedir.

Kadınlar arası rekabet, kadın kadının kurdudur, kadınlarla arkadaş olamayan kadınlar ve ofisteki kadın rekabeti başlıklarında yoğunlaşan yorumlar, ilişkilerin rekabet, çatışma ve güvensizlik temelli olduğunu göstermektedir. Ve bu ilişkide, rekabet dolaylı yollardan verilmektedir. Psikolojik savaş, soğuk savaş, tavşan uykusu, dışlama ya da dedikodu özelinde öne çıkan yorumlar, mücadelenin doğrudan değil dolaylı yollardan yapıldığına atıf yapmaktadır. Bu sonuç, çocukluk sosyalleşmesine bağlanabilir. Şöyle ki kadınlar çok erken yaşlarda yumuşak başlı ve uyumlu olma yönünde öğrenmelere maruz kalırlar. Açık rekabet kadınlara tanımlanan bir davranış değildir esasında. Çatışmayı açık bir alana taşıyan kadınların, erkek gibi olma, hırslı davranma ya da patronluk taslamakla suçlanması bu öğrenmenin bir sonucudur. Kadınlar arası ilişkinin östrojen savaşı, Y kromozomu eksikliği ya da gen kaynaklı nedenler ile açıklanması ise biyolojik indirgemeci bakış açısının bir sonucudur. Bu bakış açısı toplumsal nedenleri geri plana atarak tek tip yorumlar yaratmaktadır. Ayrıca bu tür söylemler, mevcut durumu doğal ve kaçınılmaz olarak kabul eder ki bu kabul eleştiri ya da sorgulamayı da ortadan kaldırır.

Medya ise bu rekabeti dramatize ederek yeniden dolaşıma sokmaktadır. Medyanın dizi ve filmlerden üzerinden yarattığı güçlü kurgular, durumu normalleştirmekte ve seyirlik hale getirmektedir. Kadınların birbirine ihanet eden rollerde sunulması ya da erkekler için kıyasıya mücadele veren kadın hikayeleri ile kadınlar arası ilişki medya içerikleri ile şekillendirilmektedir. Ekşi Sözlük kullanıcılarının bu içerikleri referans alarak yaptığı yorumlar, medya temsillerinin kadınlık deneyimini nasıl şekillendirdiğini gözler önüne sermektedir. Goya ve Manet gibi sanatçıların kadın ve kedi metaforu üzerinden kadınları hem gizemli hem de tehlikeli olarak temsil etmesi, bu kültürel imgelerin ne kadar köklü olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak diyebiliriz ki kadın rekabeti bireysel bir deneyim değildir ve biyolojik nedenlerle açıklanamayacak kadar kapsamlıdır. Bu ilişki yapısal eşitsizlik ve ataerkil bir dizi kabulün sonucudur. Bu sonucu değiştirmenin yegâne yolu ise bu algıları yaratan söylemlerin sil baştan değişmesidir. Mevcut anlatıları yeniden yorumlamak, yeni dayanışma biçimleri üretmek, iş birliğine dayalı ağların kurulmasına yardımcı olmak bu değişimin çıkış noktası olarak düşünülebilir. Kadın rekabeti bir Sisifos sendromudur; çaba vardır, mücadele vardır ama her defasında başa dönülür. Bu döngüyü kırmak ancak kadınların birlikte yürüttüğü kolektif bir çabayla mümkündür.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada, kadınlar arası rekabetin Ekşi Sözlük platformunda nasıl inşa edildiği analiz edilmiştir. Bulgular kadın rekabetinin tarihsel, toplumsal ve kültürel dinamikler tarafından şekillendiğini göstermektedir. Kadınların birbirine rakip olarak konumlandırılması bireysel ya da biyolojik bir eğilimin ötesinde sistematik olarak üretilen ve özellikle devam ettirilen bir anlayışın ürünüdür. Bu rekabet sosyal statü edinme sürecinde ataerkil yapı tarafından özellikle desteklenmektedir denilebilir. Kadının tarihi konumu ve misyonu, çok uzun yıllar erkekler tarafından belirlenmiştir. Bacılık husumeti ve buna benzer metaforlar kadınların kendi içindeki çatışmaların tarihsel örnekleridir.

Ekşi Sözlükten çekilen veriler erkek egemen düzenin kadınları böl ve yönet stratejisi temelinde birbirine karşı rakip olarak konumlandığını göstermektedir. Kadınlar bireysel olarak yükselebilmeleri için kendilerine ancak başka bir kadını rakip olarak görebilirler. Çünkü sistem çatışmayı ya da rekabeti denklemler arasında tanımlamaktadır. Öte yandan rekabetin inşa süreci sadece iş yaşamı ile sınırlı değildir. Aile içi ilişkilerdeki anne kız, kız kardeşler arası temaslar da kadın ilişkilerinin kırılğan doğasına yönelik örneklerdir. Erkekler için rakip olmak dostluğu sona erdiren bir unsur değildir. Ancak kadınlar için rakip olma ilişkileri ya zedelemekte ya da sonlandırmaktadır. Ekşi Sözlük platformundan çekilen veriler de göstermektedir ki kadın ilişkileri rekabet nedeni ile bozulabilmekte ve kadınlar daha temkinli bir şekilde davranmayı tercih edebilmektedir. Kadın kadının kurdudur, kadın dostluğu güvenilir değildir ya da kadının en büyük düşmanı yine başka bir kadındır söylemleri çok erken bir zamanda kadınların yaşamına girmektedir. Sosyalleşme sürecinde edinilen bu öğrenmeler türlü şekillerde kadınların beklentilerini de etkilemektedir.

Toplumsal dinamiklere ek olarak psikolojik dinamikler de bu sürecin kırılğan doğasına yönelik önemli bilgiler vermektedir. Şöyle ki kadınlar için başarının ölçütü diğer kadınlardır. Yorumlara da yansıdığı üzere kadınlar kendi değerlerini diğer üzerinden tanımlama eğilimindedirler. Bu eğilim haliyle yetersizlik, kıskançlık veya eksiklik gibi duyguları da beslemektedir denilebilir. Kıyaslama eğilimi şüphesiz ki toplumsal dinamiklerden bağımsız değildir. Zekâ, başarı, güzellik, annelik ve sosyal kabul gibi değişkenlerin kıstası yine bir başka kadındır. Toplum kendi özgün tasarımı hikâyeyi bu şekilde olgunlaştırmaktadır. Bu algı rekabetin ana eksenini oluşturan temel dinamiklerden de birisidir.

Dolaylı saldırganlık kadın rekabetinde sıkça dillendirilen bir diğer saptamadır. Kullanıcılar, kadınları özel ve kamusal alanda kendilerine rakip olarak gördükleri diğer kadınları iftira, dedikodu ya da dışlama mekanizmaları ile oyunun dışına attığına vurgu yapmaktadırlar. Erkeğin doğrudan rekabetine karşılık kadının dolaylı yollardan mücadeleye girmesi toplumsal cinsiyet rollerinin bir uzantısıdır. Şöyle ki kadının doğrudan mücadeleye girmesi uygunsuz görülmekte ve kadın bir şekilde frenlenmektedir. Doğrudan rekabet anlayışına sahip kadınlar agresif olduğu gerekçesi ile toplumsal kontrol mekanizmasının radarına yakalanabilmektedir. Bu durumun olası bir sonucu olarak diyebiliriz ki kadınlar daha ince ve stratejik bir kanaldan rekabeti tercih ediyor olabilirler.

Çalışmada öne çıkan bulguların bazıları, kadın rekabetinin genetik ve hormonal faktörlerin bir sonucu olarak değerlendirildiğini göstermektedir. Östrojen savaşı, Y kromozomu gibi metaforlar şeklinde karşılık bulan bu bakış açısı, kadın rekabetini doğal bir alana yerleştirmekte ve kaçınılmaz olduğu şeklinde bir algı yaratmaktadır. Bu bakış açısı değişimi imkânsız hale getirmekte ve rekabetin hangi koşullarda ve neden gerçekleştiği gibi toplumsal kabulleri görünmez hale getirmektedir. Oysaki mevcut durum toplumsal, kültürel ve tarihi bazı gerçeklerin bir ürünüdür. Biyolojik bakış açısı bu gerçeği örtbas etmekte ve konuyu stabil hale getirmektedir. Rekabet biyolojik olduğu kadar kültürel, toplumsal ve çevresel faktörlerin bir sentezidir.

Son olarak medya temsillerinin bahsi geçen bu hikâyeyi dijital olarak desteklediğini belirtmekte fayda var. Dizi, film ya da reklamlarda konunun popüler olarak işlenmesi, bu düşüncenin toplumsal bilinç altında kökleşmesine zemin hazırlamaktadır.

Ayrıca birbirine ihanet eden kadınlar, çekişmeli bir ilişkiye sahip olan anne kız ya da erkekler için savaş veren kadın temsilleri biyolojik indirgemeci düşünceye can suyu olmaktadır.

Cinsiyet algıları konusunda yeni bakış açılarına ihtiyacımız var. Kadınların birbirlerini farklı kavramsal çerçeveler içinde değerlendirerek tanımlamaya ihtiyaçları var. Bu doğrultuda kadınların sadece rekabet üzerinden değil, iş birliği, dayanışma ilişkileri bağlamında ele alınması önemlidir. Bu kapsamda cinsiyet rollerini olumsuz anlamda destekleyen tüm söylemler gözden geçirilmeli kadınlar dar kalıplar içinde tanımlanmamalıdır. Kadının kamusal ve özel alanda diğer kadınları gerçek anlamda tanımaya ihtiyacı var. Çocukluk öğrenmeleri başka olmak üzere bu düşünceyi en çok da kadınların terk etmesi gerekir. Ataerkil sistem tarafından türlü şekillerde öğretilen bu düşünceler, kadınlar özelinde taraftar bulduğunda etkisi çok daha belirgin olmaktadır. Kadınların birbirleriyle rekabet etmek yerine dayanışma içinde olması, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin dönüşümü için kritik öneme sahiptir. Kadınların güçlenmesi, ancak rekabetin yerini iş birliğinin aldığı, toplumsal cinsiyet rollerinin sorgulandığı ve kadınların birbirine destek olduğu bir yapı ile mümkün olabilir.

Kadın rekabeti bir Sisifos sendromudur. Bu antik hikâyede Sisifos büyük bir kaya parçasını zirveye taşımakta ama taş her defasında tekrar aşağı yuvarlanmaktadır. Diyebiliriz ki bu durum karşılığı olmayan bir çabadır. Ekşi Sözlük kullanıcı yorumlarında, kadınların farklı nedenlere bağlı olarak özel ve kamusal alanlarda mücadele ettikleri gözlemlenmektedir. Ancak bu mücadelenin sonucunda elde edilen kazanımların kalıcılığı sınırlı görünmektedir. Öte yandan toplumun yapısal dinamikleri bu dengeyi bozmakta ve kadınları farklı mücadelelere yönlendirmektedir. Diyebiliriz ki kadınların birbirine rakip olarak tanımlanması kadınları sonu belli olmayan bir döngüye sürüklemektedir. Yapının ürettiği rekabet kültürü nedeni ile tüm çabalar boşa çıkmaktadır. Bu döngüden çıkış iş birliğine dayalı ilişkilerin gücünde saklıdır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar, çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Finansal Destek: Yazar, bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflicts of interest to declare.

Financial Disclosure: The author declared that this study has received no financial support.

Kaynaklar

- Alanka, D. (2024). Nitel bir araştırma yöntemi olarak içerik analizi: Teorik bir çerçeve. *Kronotop İletişim Dergisi*, 1(1), 64-84.
- Aydınlı, E. B. (2020). Albert Camus'da saçma kavramı: Sisifos'u mutlu düşünmek. *Söylem Filoloji Dergisi*, 5(2), 529-540.
- Ayers, J. D. (2023). Competitive scenarios increase competition in women: A meta-analysis. *Evolutionary Behavioral Sciences*, 17(2), 237-244.
- Bearman, S., Korobov, N. & Thorne, A. (2009). The fabric of internalized sexism. *Journal of Integrated Social Sciences*, 1(1), 10-47.
- Beauvoir De, S. (2019). *İkinci cinsiyet*. (G. Savran, Çev.). Koç Üniversitesi Yayınları.
- Bjorkqvist, K., Lagerspetz, K. & Kaukiainen, A. (1992). Do girls manipulate and boys fight? Development trends in regard to direct and indirect aggression. *Aggressive Behavior*, 18, 117-127.
- Boyrıkova, A. (2022, Mart 22). *What everybody needs to know about female rivalry in the workplace*. <https://ab-medicommunication.com/2022/03/21/what-everybody-needs-to-know-about-female-rivalry-in-the-workplace/>
- Bozkur, B. (2020). Developing internalized sexism scale for women: A validity and reliability study. *International Journal of Eurasian and Culture*, 5(11), 1981-2028.
- Calogero, R.M. & Jost, J.T (2011). Self-subjugation among women: Exposure to sexist ideology, self-objectification and the protective function of the need to avoid closure. *Journal of Personality and Social Psychology*, 100(2), 211-228.
- Campbell, A. (1999). Staying alive: Evolution, culture and women's intrasexual aggression. *Behavioral and Brain Sciences*, 22, 203-252.
- Campbell, A. (2004). Female competition: Causes, constraints, content and contexts. *The Journal of Sex Research*, 41(1), 16-
Current Perspectives in Social Sciences

26.

- Cartwright, M. (2016, Aralık 14). *Sisifos*. <https://www.worldhistory.org/trans/tr/1-13620/sisifos/#>
- Cevher, E. & Öztürk, U. C. (2015). İş yaşamında kadınların kadınlara yaptığı mobbing üzerine bir araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 860-876.
- Chesler, P. (2009). *Woman's inhumanity to woman*. Thunder's Mouth Press/ Nation Books.
- Constantinescu, S. A. (2021). How does the internalization of misogyny operate: A theoretical approach with European examples. *Research in Social Change*, 13(1), 120-128. <https://sciendo.com/article/10.2478/rsc-2021-0013>
- Crowley, K. & Elster, K. (2019, Haziran 24). *Caution: Women competing at work*. <https://www.amanet.org/articles/caution-women-competing-at-work/>
- Çağın, Ş. (2019). Resimden edebiyata kadın ve kedi. *CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 209-225.
- Dedeoğlu, G. (2013). Medya ve iletişim çalışmalarında Teun A. Van Dijk'ın yaklaşımı bağlamında eleştirel söylem çözümlemesi ve söylem olarak haberin çözümlenmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 3, 38-58.
- Ersun, C. (2007). *Cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze Türk romanlarında anne-kız ilişkilerinin psikanalitik incelemesi* (Yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi.
- Eve, M. (2002). Is friendship a sociological topic? *European Journal of Sociology*, 43(3), 386-409. https://www.researchgate.net/publication/231820184_Is_friendship_a_sociological_topic
- Gökçe, O. (2006). *İçerik analizi: Kuramsal ve pratik bilgiler*. Siyasal Kitabevi.
- Günay, V. D. (2013). *Söylem çözümlemesi*. Papatya Yayıncılık.
- Gürel, E. & Yakın, M. (2007). Ekşi Sözlük: Postmodern elektronik kültür. *Selçuk İletişim Dergisi*, 7(7), 203-219.
- Ingram, G. P. D. (2014). From hitting to tattling to gossip: An evolutionary rationale for the development of indirect aggression. *Evolutionary Psychology*, 12(2), 343-363. <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/147470491401200205>
- Jeelani, H. (2022, Nisan 20). *Women in the workplace are realising the Importance of collaborating over competing*. <https://www.vogue.in/culture-and-living/content/women-in-the-workplace-are-realising-the-importance-of-collaborating-over-competing>
- Keuthen, M. (2005). *Dikkat: Diğer kadınlar*. Optimist Yayın Dağıtım.
- Kiner, M. (2020, Nisan 14). *It's time to break the cycle of female rivalry*. <https://hbr.org/2020/04/its-time-to-break-the-cycle-of-female-rivalry>
- Korucu, A. A. (2019). Freudyen ve Jungiyeen yaklaşımlarla anne olgusu. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(1), 133-143.
- Lovering, N. (2022, Ocak 6). *Why do women compete with each other*. <https://psychcentral.com/relationships/competition-among-women>
- Maghni, A., & Afilal, K. (2023). Female rivalry at work: Case of Moroccan executives in the industrial sector. *International Journal of Trade and Management*, 1(2), 75-84.
- Marcus, B. (2016, Haziran 13). *The dark side of female rivalry in the workplace and what to do about it*. <https://www.forbes.com/sites/bonniemarcus/2016/01/13/the-dark-side-of-female-rivalry-in-the-workplace-and-what-to-do-about-it/>
- Martinek, N. (2023, Mart 30). *Why women bully women in the workplace*. <https://www.hackingnarcissism.com/p/womenbully>
- Onaylı, S. (2010). *The relation between mother-daughter relationship and daughter's well-being* (Yüksek lisans tezi). Ortadoğu Teknik Üniversitesi.
- Öz, R. (2023). Judith Butler'a göre kadının özneliği problemi. *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18,

128-139.

- Puteri, J. D. P. (2013). *Women rivalry: How women define other women as enemies reflected in an Indonesian telecinema "Putih Abu-Abu"*. English Department Faculty of Language and Literature Satya Wacana Christian University.
- Richardson, D. & Brown, L. G. (2006). Direct and indirect aggression: Relationships as social context. *Journal of Applied Social Psychology*, 36(10), 2492-2508.
- Rivera, M. (2022, Aralık 15). *Breaking the cycle: Examining women's uncivil behavior in the workplace*. <https://www.linkedin.com/pulse/breaking-cycle-examining-womens-uncivil-behavior-workplace-rivera>
- Saban, A. (2009). Çoklu zekâ kuramı ile ilgili Türkçe çalışmaların içerik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 9(2), 833-876.
- Solak, Ö. (2011). Küçük Ağa romanının eleştirel söylem analizi. *Akademik Bakış Dergisi*, 26, 1-14.
- Şencan, İ. & Kalkan, O. (2019). *Medya kullanımı ve haber tüketimi: Güven, doğrulama, siyasi kutuplaşmalar*. <https://cdn.teyit.org/wp-content/uploads/2019/01/medya-kullanimi-ve-haber-tuketimi-teyit-ocak-2019.pdf>
- Tanenbaum, L. (2006). *Kadınlar arası rekabet saç saça baş başa*. Versus Kitap.
- Yaman, E. & Irmak, Y. (2014). Yöneticiler ve öğretmenler arasındaki güç mesafesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(13), 164-172.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, B. & Demirkol, F. (2023). İstanbul ilindeki akademisyenlerin karşılaştıkları sorunlar üzerine bir araştırma. *SDE Akademi Dergisi*, 4(1), 35-64.